

PREPORUKE

PREPORUKA KOMISIJE (EU) 2015/682

od 29. travnja 2015.

o praćenju prisutnosti perklorata u hrani

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Perklorat je prirodno prisutan u okolišu, u ležištima nitrata i potaše, a može nastati i u atmosferi te s oborinama dospjeti u tlo i podzemne vode. Javlja se i kao okolišni kontaminant koji nastaje pri uporabi nitratnih gnojiva te pri proizvodnji, uporabi i zbrinjavanju amonijeva perklorata koji se upotrebljava u raketnim pogonskim sredstvima, eksplozivima, pirotehničkim sredstvima, punjačima zračnih jastuka i u drugim industrijskim procesima. Perklorat može nastati i pri razgradnji natrijeva hipoklorita koji se upotrebljava za dezinfekciju vode te može kontaminirati sustav opskrbe vodom. Voda, tlo i gnojiva smatraju se potencijalnim izvorima kontaminacije hrane perkloratom.
- (2) Znanstveni odbor za kontaminante u prehrambenom lancu (Odbor CONTAM) Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) dostavio je znanstveno mišljenje o rizicima za javno zdravlje povezanim s prisutnošću perklorata u hrani ⁽¹⁾. Odbor CONTAM zaključio je da bi se kronična prehrambena izloženost perkloratu mogla smatrati zabrinjavajućom, osobito u slučaju njegova visokog unosa među mlađim dobnim skupinama populacije s blagim ili srednjim oblikom nedostatka joda. Nadalje, kratkotrajno izlaganje perkloratu moglo bi se smatrati zabrinjavajućim u slučaju dojenčadi koja se hrani majčinim mlijekom i male djece s niskim unosom joda.
- (3) Odbor CONTAM preporučio je da se prikupi više podataka o prisutnosti perklorata u hrani u Europi, osobito u povrću, hrani za dojenčad te mlijeku i mliječnim proizvodima kako bi se što više smanjila nesigurnost u procjeni rizika. Visoke su razine pronađene u tikvenjačama i lisnatom povrću, posebice u slučaju uzgoja u staklenicima/pod zaštitnim pokrovom. Nema dovoljno podataka o prisutnosti perklorata u hrani, posebice u uzorcima hrane uzetim nakon 1. rujna 2013. Analizom perklorata u vodi za piće trebalo bi po mogućnosti obuhvatiti i vodu za piće koja nije obuhvaćena definicijom hrane iz Uredbe (EZ) 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Od 1. rujna 2013. uvedene su mjere za smanjenje rizika, a podaci o perkloratu u uzorcima koji su uzeti nakon toga bolje odražavaju načelo „što je manje moguće”, zahvaljujući primjeni dobre prakse (uporaba gnojiva koja sadržavaju niske razine perklorata), i sadašnju prisutnost perklorata u hrani.
- (4) Stoga je potrebno preporučiti praćenje prisutnosti perklorata u hrani,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Države članice trebale bi provoditi praćenje prisutnosti perklorata u hrani uz aktivno sudjelovanje subjekata u poslovanju s hranom, a posebno:

- (a) u voću, povrću i njihovim prerađevinama, uključujući sokove;

⁽¹⁾ Odbor CONTAM EFSA-e (Znanstveni odbor za kontaminante u prehrambenom lancu EFSA-e), 2014. *Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of perchlorate in food, in particular fruits and vegetables*. EFSA Journal 2014;12(10):3869, 106 str. doi:10.2903/j.efsa.2014.3869.

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

- (b) u hrani za posebne prehrambene potrebe za dojenčad i malu djecu kako je definirano u Uredbi (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (c) u sušenom začinskom bilju i začинима, čaju te biljnim i voćnim infuzijama;
- (d) u pićima, uključujući vodu za piće.

2. Kako bi se osigurala reprezentativnost uzoraka u seriji, države članice trebale bi slijediti postupke uzorkovanja utvrđene u Prilogu Uredbi Komisije (EZ) 1882/2006 ⁽²⁾ za lisnato povrće i dijelu B Priloga Uredbi Komisije (EZ) br. 333/2007 ⁽³⁾ za ostalu hranu u okviru područja primjene Uredbe (EZ) br. 333/2007.

3. Sljedećom se metodom postižu pouzdani rezultati:

„Quick Method for the Analysis of Residues of numerous Highly Polar Pesticides in Foods of Plant Origin involving Simultaneous Extraction with Methanol and LC-MS/MS Determination (QuPPE-Method) – Version 7.1”. Metoda se može preuzeti na: http://www.crl-pesticides.eu/library/docs/srm/meth_QuPPE.pdf

Osim toga trebalo bi pogledati članak „Analysis of Perchlorate in Food Samples of Plant Origin Applying the QuPPE-Method and LC-MS/MS” u kojem se opisuje kako uključiti okolišni kontaminant perklorat u prethodno spomenutu multirezidualnu metodu QuPPE. Članak se može preuzeti na: <http://www.analytik-news.de/Fachartikel/Volltext/cvuase2.pdf>

Treba nastojati da granica kvantifikacije (LOQ) ne bude viša od 2 µg/kg pri analizi perklorata u hrani za dojenčad i malu djecu, 10 µg/kg u ostaloj hrani i 20 µg/kg u sušenom začinskom bilju, začинима, čaju te biljnim i voćnim infuzijama.

4. Države članice s aktivnim sudjelovanjem subjekata u poslovanju s hranom trebale bi provesti ispitivanja kako bi utvrdile čimbenike koji dovode do prisutnosti perklorata u hrani. Konkretno, analiza prisutnosti perklorata u gnojivu, tlu, vodi za navodnjavanje i proizvodnoj vodi primjerena je u slučajevima kada su ti čimbenici relevantni.

5. Države članice trebale bi osigurati da se EFSA-i redovito dostavljaju analitički rezultati, a najkasnije do kraja veljače 2016., u formatu za podnošenja podataka EFSA-e u skladu sa zahtjevima iz Smjernica EFSA-e za standardni opis uzorka (SSD) za hranu i hranu za životinje ⁽⁴⁾ te njezinim dodatnim posebnim zahtjevima za izvješćivanje.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. travnja 2015.

Za Komisiju
Vytenis ANDRIUKAITIS
Član Komisije

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 92/52/EEZ, direktiva Komisije 96/8/EZ, 1999/21/EZ, 2006/125/EZ i 2006/141/EZ, Direktive 2009/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 41/2009 i (EZ) br. 953/2009 (SL L 181, 29.6.2013., str. 35.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1882/2006 od 19. prosinca 2006. o utvrđivanju metoda uzorkovanja i analize za službenu kontrolu količine nitrata u pojedinoj hrani (SL L 364, 20.12.2006., str. 25.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 333/2007 od 28. ožujka 2007. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za službenu kontrolu razina olova, kadmija, žive, anorganskog kositra, 3-MCPD-a i benzo(a)pirena u hrani (SL L 88, 29.3.2007., str. 29.).

⁽⁴⁾ <http://www.efsa.europa.eu/en/datex/datexsubmitdata.htm>